

Siegrothsvägen

**Fornlämning L1984:5343, fastigheten Malmköping 2:17, Lilla Malma socken,
Flens kommun, Södermanlands län. Arkeologisk undersökning
i form av schaktningsövervakning.**

Patrik Gustafsson Gillbrand

Sammanfattning

Sörmlands Arkeologi AB har den 29 november 2022 övervakat ett schakt där nya ledningar för vatten och avlopp skulle grävas ner i Siegrothvägen, Malmköping. Strax intill gatan finns en stor och plan yta som kallas Malmahed och inom den finns en boplatz från bondestenåldern, som är cirka 6000 år gammal (L1984:5343). Vid schaktningsövervakningen påträffades ingenting av arkeologiskt intresse eftersom den naturliga markytan hade tagits bort när vägen en gång byggdes.

Rapporten laddas ned via
www.sormlandsarkeologi.se

eller beställs från

Sörmlands Arkeologi AB
Tideliussgatan 37
118 69 Stockholm

mail@sormlandsarkeologi.se

Grafisk form och layout: Lars Norberg
Kart- och ritmaterial: Patrik Gustafsson Gillbrand

Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

© Sörmlands Arkeologi AB
Nyköping 2022

Innehåll

Sammanfattning 2

Inledning 4

Syfte & målsättning 4

Genomförande 4

Resultat 4

Referenser 5

Administrativa uppgifter 5

Bilagor 6

Bilaga 1. Utdrag ur Sverigekartan med undersökningsområdets belägenhet markerat. Skala 1 000 000

Bilaga 2. Utdrag ur Terrängkartan med undersökningsområdets belägenhet markerat. Skala 1:50 000

Bilaga 3. Utdrag ur Fastighetskartan med fornlämningar och undersökningsområde utmarkerade. Skala 1:5000.

Bilaga 4. Utdrag ur Fastighetskartan med fornlämningar, undersökningsområde och schakt utmarkerade. Skala 1:1000.

Bilaga 5. Utdrag ur Fastighetskartan med fornlämningar, undersökningsområde och tidigare undersökta ytor utmarkerade. Skala 1:4000.

Bilaga 6. Fotodokumentation

Inledning

I enlighet med länsstyrelsens beslut (1st dnr 431-7158-2021) har Sörmlands Arkeologi AB utfört en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning inom fornlämningsområdet till fornlämning L1984:5343, fastigheten Malmköping 2:17, Lilla Malma socken, Flens kommun, Södermanlands län (bilaga 1, 2 & 3).

Undersökningen genomfördes den 29 november år 2022. Projektledare samt fält- och rapportansvarig var Patrik Gustafsson Gillbrand, arkeolog vid Sörmlands Arkeologi AB.

Den arkeologiska undersökningen genomfördes med anledning av att Sörmland Vatten och Avfall AB avser att renovera befintlig vatten- och spillvattenledning i Siegrothsvägen, belägen strax intill fornlämning L1984:5343. Nya ledningar skulle förläggas cirka 1–3 meter från befintlig ledning. Det planerade VA-schaktet skulle vara cirka 140 meter långt, cirka 6 meter brett och mellan 2,1 och 2,7 meter djupt.

Siegrothsvägen ligger direkt sydöst om Malmahed i centrala Malmköping. Området består av en av en flack sandig plåtå av Strömsholmsåsen och ytan är belägen på nivåer mellan 55 och 50 meter över havet. Heden karaktäriseras av ett plant gräsbevuxet område som genomkorsas av flera vägar. Strax norr därom höjer sig den skogsbevuxta Plevnahöjden till cirka 80 meter över havet. Malmahed utgörs av en till ytan omfattande fornlämning (L1984:5342), som enligt kulturmiljöregistret (KMR) består av en cirka 6000 år gammal stenåldersboplatz.

Med anledning av närhet till fornlämning fattade länsstyrelsen i Södermanlands län beslut om att en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning inom ovan rubricerat område skulle utföras med stöd av 2 kap 12-14§ i Kulturmiljölagen (1988:950), Ansvarig för kostnaden var Sörmland Vatten och Avfall AB.

Tidigare undersökningar

Stenålderboplatzen L1984:5343 har tidigare varit föremål för ett flertal olika arkeologiska insatser av varierande omfattning från 1930-talet och fram till idag (bilaga 5). I den norra delen genomförde Ivar Schnell ett antal provundersökningar mellan åren 1936-1939. Direkt sydöst om fornlämningen genomfördes en provundersökning år 1981 inför uppförandet av en vårdcentral och år 1985 utfördes en schaktningsövervakning vid Förrådsgatan (Olsson & Hultén 1985, s. 7ff & där anförda källor). År 1995 genomfördes en schaktningsövervakning i fornlämningens västra del (Matthing 1995). Under åren 2013 och 2014 skadeinventerades norra delen av fornlämningen med efterföljande arbetsinsatser i syfte att återställa skadad markyta (Gustafsson 2014a & 2014b). År 2017 övervakades ytterligare ett ledningsschakt strax öster om Lilla Malma kyrka (Gustafsson Gillbrand 2017). Vid samtliga undersökningar påträffades lämningar från neolitikum i form av bland annat skörbränd sten, keramik, stenartefakter och brända ben (bilaga 5).

Syfte & målsättning

Syftet med den arkeologiska undersökningen i form av en schaktningsövervakning var att löpande undersöka och dokumentera de delar av fornlämningen som berördes samt att tillvarata fynd.

Genomförande

Schaktningsövervakningen genomfördes parallellt med anläggningsarbetet. Den del av schaktet som övervakades var cirka 6x6 meter stort och cirka 1 meter djupt, grävdes skiktvis ned till önskvärd nivå och öppnad yta rensades kontinuerligt för hand (bilaga 4 & 6). Schakt mättes in med RTK GPS och beskrevs i text. Ett representativt urval av översikter och detaljer samt schakt fotodokumenterades. Inga fynd samlades in vid undersökningen.

Resultat

I schaktet, under ett cirka 0,08 tjockt skikt med asfalt, fanns ett cirka 0,6 meter tjockt bärlager av grus och sand. Därunder fanns ytterligare påförda massor i form av ett cirka 0,10 meter tjockt lager av sand med lerklumpar som vilade på ett cirka 0,10 meter tjockt lager av grov sand med inslag av asfaltsbitar. Det låg i sin tur ovanpå naturligt åsmaterial som bestod av varvig silt och sand, cirka 0,9 meter under markytan. Schaktet övervakades ned till ett djup om cirka en meter (bilaga 6).

Eftersom den naturliga markytan hade schaktats bort och ersatts med påförda massor i form av bärlager i samband med anläggandet av Siegrothsvägen, fanns det ingen anledning att fortsätta övervakningen av resterande del av VA-schaktet. Länsstyrelsen informerades om situationen per telefon den 2022-11-29.

Referenser

Fastighetskartan med höjdkurvor, Södermanlands län. Lantmäteriet, Gävle.

Gustafsson, Patrik. 2014a. *Arkeologisk förundersökning i form av en schaktövervakning och skadeinventering inom del av fornlämningsområdet för fornlämningen Lilla Malma 49:1.* Fastigheten Malmköping 2:16 vid Malmahed, Lilla Malma socken, Flens kommun, Södermanlands län. *Sörmlands museum. Arkivrapport 2014:01A.* Nyköping.

Gustafsson, Patrik. 2014b. *Arkeologisk förundersökning i form av återställning av markskador (körskador) inom del av fornlämningen Lilla Malma 49:1.* Fastigheterna Malmköping 2:16 och 2:17 vid Malmahed, Lilla Malma socken, Flens kommun, Södermanlands län. *Sörmlands museum. Arkivrapport 2014:06A.* Nyköping.

Gillbrand Gustafsson, Patrik. 2017. *Fornlämning 49:1, Komministern 12, Apotekaren 3 & Malmköping 2:17, Lilla Malma socken, Flens kommun, Södermanlands län.* Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. *Sörmlands Arkeologi AB, Rapport 2017:06.* Nyköping.

Kulturmiljöregistret/Fornsök (KMR). Riksantikvarieämbetet. Datauttag Södermanlands län (2022-04-03), Södermanlands län (www.fmis.raa.se).

Olsson, Eva & Hulthén, Birgitta. 1986. *Stenåldersboplatsen på Malmahed.* Fornlämning 49, Malmahed, Lilla Malma socken, Södermanland. Delundersökning 1981. RAÄ och SHM. *Rapport UV 1985:20.* Stockholm.

Matthing, Ola. 1995. *Schaktningar inför anläggande av transformatorstation och elledningar.* Fornlämning nr 49, Malmahed, Kvarteren Apotekaren & Komministern, Lilla Malma socken, Flens kommun, Södermanlands län. Arkeologisk förundersökning. *Södermanlands museum. Kulturmiljöavdelningen. Rapport 1995:28.* Nyköping.

Terrängkartan, Geografiska Sverigedata (GSD). Kartförlaget, Gävle. 2013. Lantmäteriet.

Administrativa uppgifter

Projektnummer Sörmlands Arkeologi AB: 2222

Länsstyrelsens dnr: 431-7158-2021

Tid för undersökningen: 2022-11-29

Personal: Patrik Gustafsson Gillbrand

Län: Södermanland

Kommun: Flen

Socken: Lilla Malma

Fastighet: Malmköping 2:17

Belägenhet: N (X) 6556223,70 (Y) 599007,80

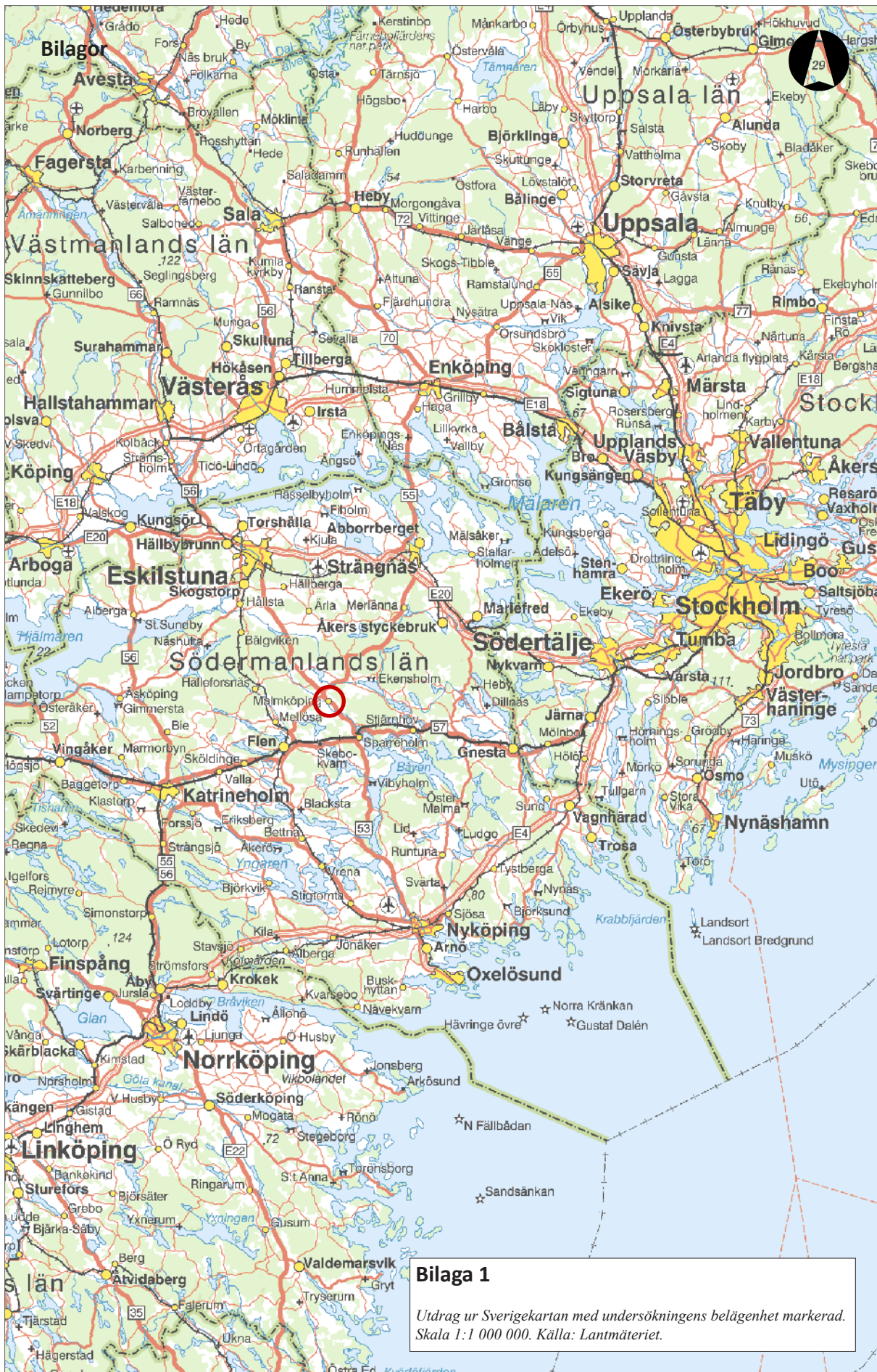
Koordinatsystem: SWEREF 99 TM

Höjdsystem: RH 2000

Undersökt yta: 36 m².

Inget analogt dokumentationsmaterial utöver rapporten föreligger. Digital dokumentation förvaras hos Sörmlands Arkeologi AB i väntan på meddelande från ATA angående rutiner för leverans av digitalt material.

Inga fynd samlades in vid den arkeologiska undersökningen.

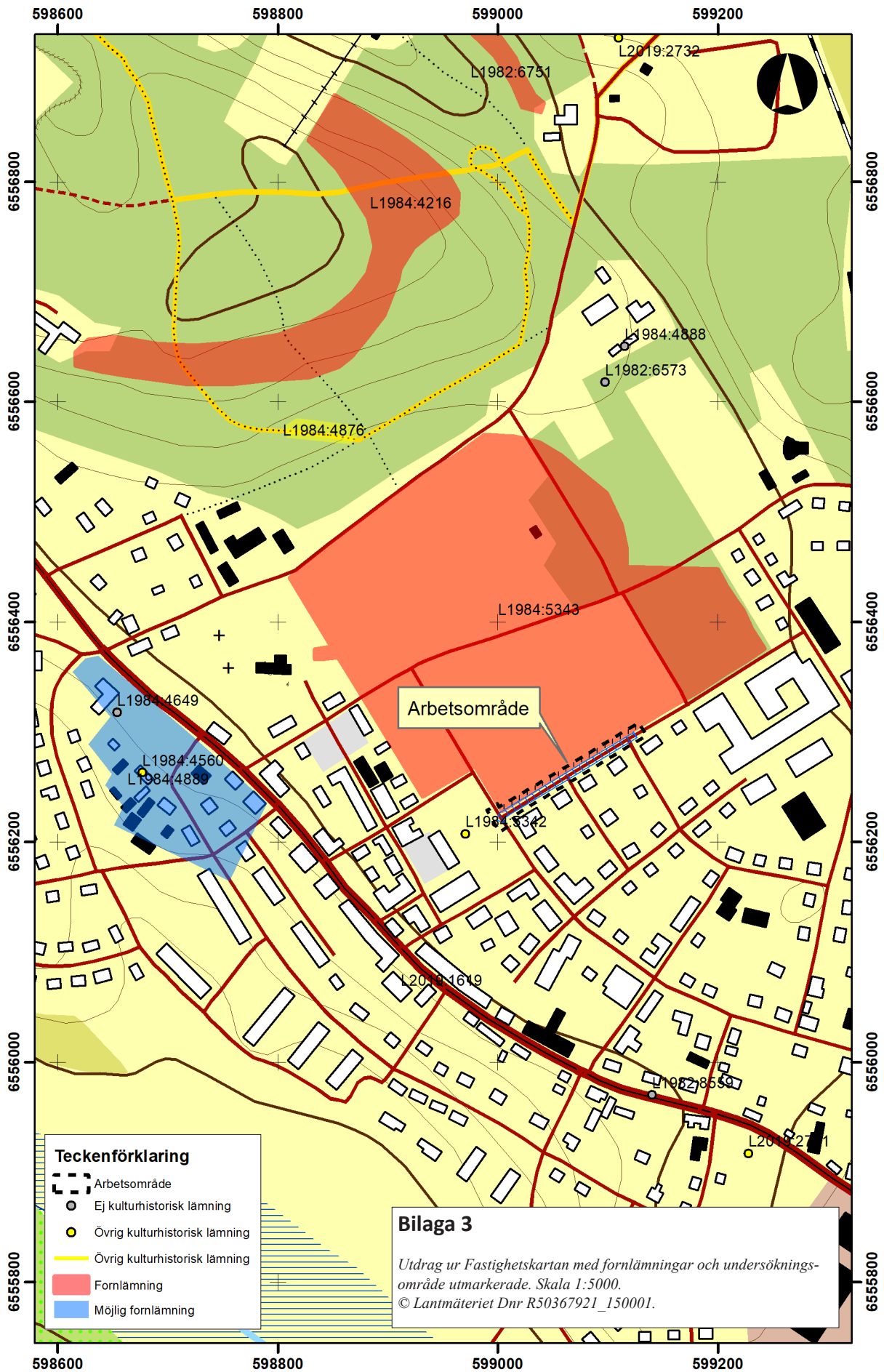
Bilaga 1

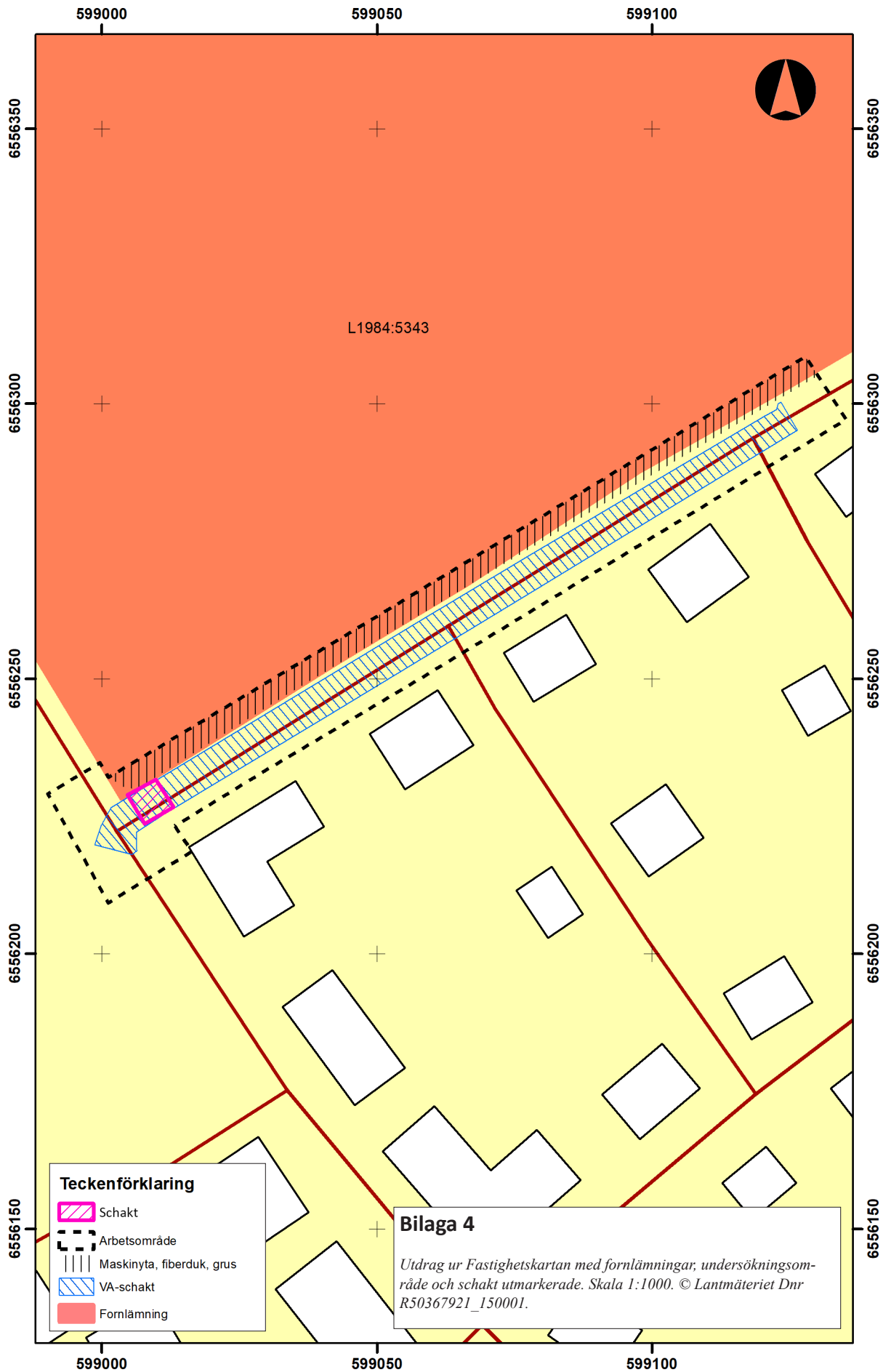
Utdrag ur Sverigekartan med undersöknings belägenhet markerad.
 Skala 1:1 000 000. Källa: Lantmäteriet.

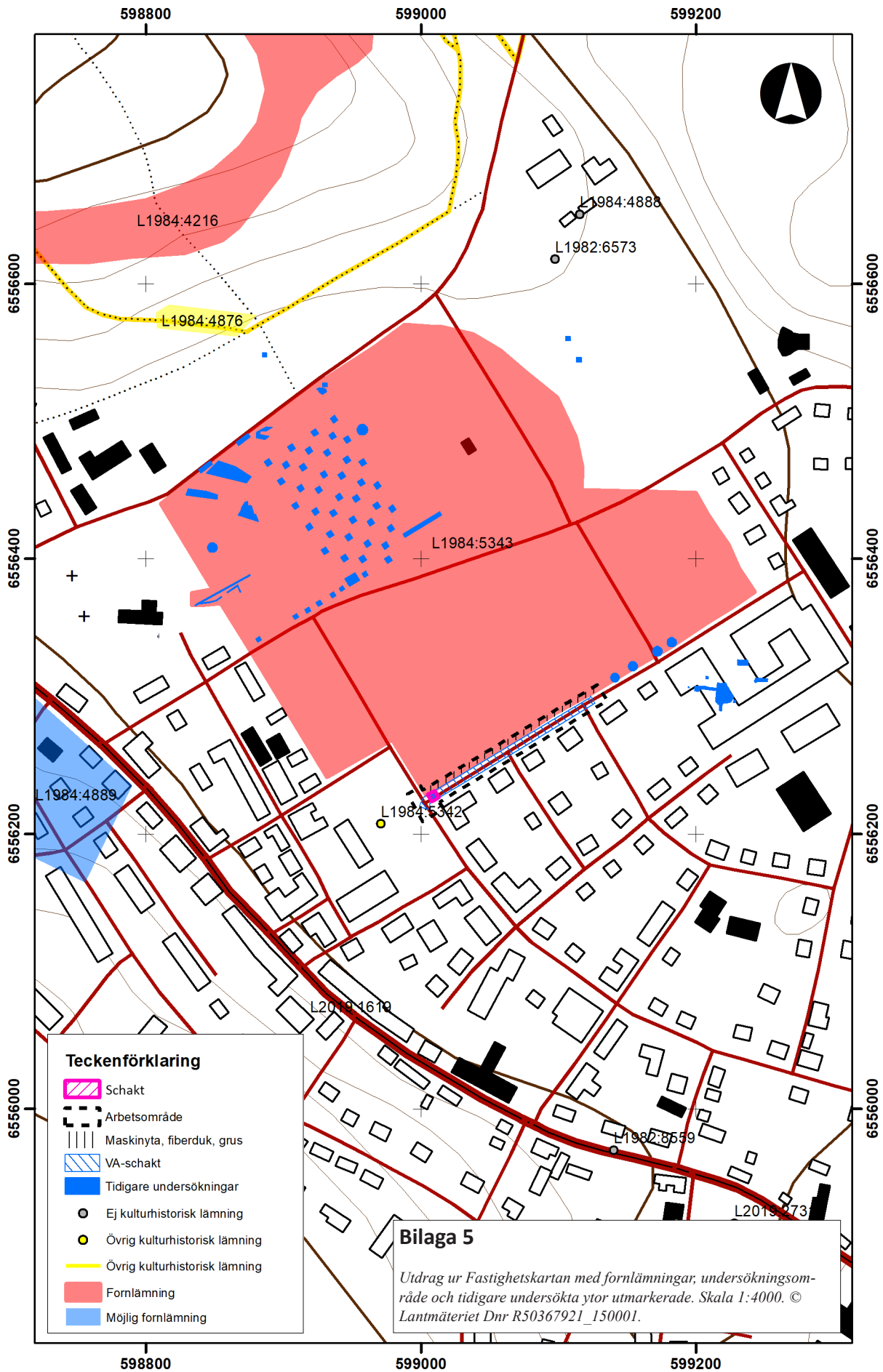

Bilaga 2

Utdrag ur Terrängkartan med undersökningens belägenhet markerad.
Skala 1:50 000. Källa: Lantmäteriet.

Bilaga 6. Fotodokumentation

Översikt över arbetsområdet. Till vänster skimtar Malmahed. Rak fram är Siegrothvägen där VA-schaktet skulle öppnas. Bilden är tagen från sydväst. Foto: Patrik Gillbrand 2022, Sörmlands Arkeologi AB.

Asfalt sågades upp samt bröts bort. Därunder skimtar bärlager som därefter schaktades bort. Den övervakade delen av schaktet öppnades där Siegrothsvägen möter Kungsgatan. Bilden är tagen från nordväst. Foto: Patrik Gillbrand 2022, Sörmlands Arkeologi AB.

Upprensad parti av den nordvästra schaktväggen. Allt ovanför skärsleven, som är instucken i sektionen, bestod av påförda massor. Inga lämningar efter stenåldersboplatsen fanns kvar under asfalten. Bilden är tagen från sydväst. Foto: Patrik Gillbrand 2022, Sörmlands Arkeologi AB.

